

Handläggare
Siri Hillbur, Mattias Hogvall
018-727 4
Siri.hillbur@ uppsala.se

Datum
2020-05-05

Diarienummer
2020-1772-MI

Miljödepartementet

Yttrande över Hållbar slamhantering - betänkande av utredningen om en giftfri och cirkulär återföring av fosfor från avloppsslam

Remiss från Regeringskansliet, Miljödepartementet, dnr. 2020-1772 Remisstid: Svar senast 25 maj 2020

Allmänt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det är positivt och nödvändigt att regelverket för spridning av avloppsslam ses över och att kraven för kvalitet, hygienisering och återföring av näringsämnen skärps då nuvarande lagstiftning är föråldrad. Det är en fråga som har diskuterats i många år och det är nu mycket angeläget att ett nytt regelverk skapas så utvecklingen snabbas på för att de näringsämnen mm. som finns i slammet ska kunna återföras till kretsloppet på ett resurseffektivt och miljömässigt säkert sätt.

Avloppsslam innehåller oönskade ämnen som det finns mycket små möjligheter att reglera spridning av idag. Det är viktigt att beakta försiktighetsprincipen och att de miljö- och hälsoeffekter som kan uppstå på grund av spridning av till exempel hormonstörande ämnen, tungmetaller, mikroplaster och smittämnen från slammet undviks. Detta gäller också vid användning av andra typer av gödselmedel. Det är också angeläget att det nya regelverket ger tillräckliga krav och incitament för att återföra fosfor från avloppsslammet och ger ett ramverk för utveckling av kretsloppanpassade system för vatten- och avloppsförsörjning framöver, i både stor och liten skala.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser positivt på att bägge utredningens förslag innebär att merparten av dagens okontrollerade spridning kan upphöra. Miljö- och hälsoskyddsnämnden tycker också det är positivt att kraven på det slam som sprids på jordbruksmark successivt skärps i bägge utredningens förslag.

Vad gäller undantag från spridningsförbudet ser nämnden att det är angeläget att mindre avloppsanläggningar och småskaliga kretsloppanpassade lösningar för till exempel ekobyar även fortsatt ska kunna ha en kretsloppanpassad slamhantering, som kan innefatta väl kontrollerad spridning av slam inklusive urin och klosettatten till åkermark. Utredningens förslag på undantag behöver därför breddas och ta hänsyn till lösningar som inbegriper fler än ett fåtal hushåll i dessa fall.

Miljö- och hälsoskydds nämnden ställer sig positiva till att Naturvårdsverket föreslås få ett uppdrag att koordinera det nationella uppströmsarbetet och säkra en central kompetens- och stödfunktion för avloppsfrågor och resurser i kretslopp.

Utredningens förslag utgår framförallt från att fosfor ska återvinnas men miljö- och hälsoskydds nämnden vill också lyfta att det även finns andra användbara ämnen i avloppsslam utöver fosfor och att vi behöver använda även dem på ett ändamålsenligt sätt.

Det nya regelverket behöver kompletteras med tydliga satsningar på forskning och utveckling så att så att processen för att börja återföra användbara ämnen från avloppslammet till jordbruket skyndas på. Nämnden ser särskilt att användning inom ekologisk jordbruksproduktion behöver möjliggöras.

För miljö- och hälsoskydds nämnden

Klara Ellström
Ordförande

Samuel Lundström
nämndsekreterare